

Bolji zakoni za sve! Better laws for everyone!

Procjena učinaka propisa / koristi za poslovanje i društvo

Propis je koristan za poslovanje i društvo, ako stvara jednake uvjete za sve i istovremeno pruža zaštitu javnosti. Propis također može biti nefleksibilan, opsežan te, ako je loše osmišljen, može ograničiti slobode, gušiti inovacije i gospodarski rast, stoga ne ostvaruje svoj željeni cilj. To je razlog zašto učinak postojećih i novih propisa treba ocjenjivati na temelju činjenica, na transparentan način, kako bi dionici i zainteresirana javnost komentirali nacрте prijedloga propisa.

Što je procjena učinaka propisa (RIA)?

Procjena učinaka propisa je niz logičkih koraka u pripremi nacрта prijedloga propisa. Jednostavnije, to je mehanizam rješavanja problema za izvršnu vlast i dionike koji pomaže utvrditi najbolji mogući način za rješavanje određenog pitanja ili problema.

Prije donošenja odluke o izradi propisa, izvršna vlast treba razmotriti sljedeće:

Regulatory Impact Assessment / Benefits for business and society

Regulation can be good for business and for society – if it creates a level playing field and protects the public. But regulation can be inflexible, over-reaching and, if badly designed, it can restrict freedoms, stifle innovation and economic growth, and may not achieve its desired goals. This is why the impact of existing and new regulation should be assessed, based on clear evidence and in a transparent manner to ensure that all stakeholders and the public can comment on draft proposals.

What is a Regulatory Impact Assessment?

Regulatory impact assessment is a set of logical steps to prepare draft legal proposals. At its simplest it is a problem solving tool to help Government and stakeholders assess and comment on the best available solution to a problem or issue.

Before deciding to regulate Government should consider:

- Is it necessary to do something at all?

Više o projektu / Find more about the project:

zakonodavstvo.gov.hr

• Da li je potrebno intervenirati? Da li smo svjesni obuhvata problema i koji su zapravo stvarni rizici?

• Ako je potrebno intervenirati, da li to treba biti propis? Postoji li alternativa propisu?

• Da li se uzima u obzir učinkovit način uz najmanji mogući teret i trošak za one na koje se propis odnosi?

• Da li koristi premašuju koristi? Da li postoji dovoljna razina analize koja procjenjuje mogući učinak? Kako propis utječe na pojedino tržište?

Dobro izrađeni propisi utemeljeni na kvalitetno izrađenim procjenama učinaka smanjuju troškove, potiču ekonomski razvoj i inovacije.

Procjena učinaka propisa - koraci

1. Prethodna procjena učinaka propisa izrađuje se prije izrade propisa kako bi se identificirale moguće opcije za rješavanje određenog pitanja ili problema.

2. Potencijalni učinci novog propisa se analiziraju kako bi se osiguralo da postižu zadani određeni cilj.

3. Razmatraju se pozitivni i negativni učinci predloženog i postojećeg zakonodavstva.

4. Razmatraju se alternative zakonodavstvu - da li je potrebno donošenje novog propisa?

5. Ministarstva objavljuju nacрте prijedloga propisa i Prethodne procjene učinaka propisa te otvaraju javno savjetovanje tijekom procesa izrade propisa. Uključivanje dionika iz poslovne zajednice, javnosti i svih zainteresiranih u proces procjene učinaka propisa aktivno se podržava.

6. Konačni rezultat je zakonodavstvo koje je transparentno, odgovorno i proporcionalno bez dodatnih troškova za poslovni sektor ili društvo.

• Are we clear about the extent of the perceived problem and what the risks actually are?

• If we do have to do something, does that 'something' have to be regulation? Is there an alternative to regulation?

• Is it delivered in the most cost-effective way possible and imposing the least possible burden in time and money on those regulated?

• Do the benefits outweigh the costs? Have we done enough analysis to assess the likely impact? What effect will it have on a particular market?

Well drafted regulations founded on evidence-based regulatory impact assessments reduce costs, encourage economic growth and innovation.

The steps of a RIA

1. Initial RIA report is developed before a law is drafted to identify possible options for addressing a problem or issue.

2. The potential impacts of a new regulation are examined to ensure it meets the desired objective.

3. Positive and negative effects of proposed and existing regulation are assessed.

4. Alternatives to regulation are considered - is regulation necessary?

5. Ministries publish regulatory proposals and initial RIAs and invite public consultation during the law making process. Stakeholder involvement in the RIA from business, the public and all interested groups is actively encouraged.

6. The end result is regulation that is transparent, accountable and proportionate without excessive cost for business or society.

Koristi za poslovanje i društvo

Procjena učinaka propisa uz angažman javnosti omogućuje:

- da se sve opcije, uključujući i alternative zakonodavstvu razmotre i da su analizirani troškovi i koristi. Propis je na ovaj način djelotvorniji i smanjuje troškove za poslovanje;
- transparentno donošenje odluka s mogućnostima uključivanja dionika s prijedlozima i komentarima u svim fazama odlučivanja;
- učinkovitiji rad izvršne vlasti;
- inovacije i pomaže tržištu u učinkovitijem funkcioniranju.

Konačni rezultat je bolje zakonodavstvo – koje intervenira samo kada je to nužno i smanjuje negativne učinke donošenja propisa uz izbjegavanje nepotrebnih troškova ili birokracije te nepredviđenih posljedica.

Procjena učinaka propisa

Svakodnevno se susrećemo s propisima pri odlasku na posao, u odgoju i obrazovanju djece, prilikom pristupa zdravstvenim uslugama i drugim javnim službama. Propisi su tu kako bi nas zaštitili kao članove društva, ali su tu i da bi se odgovorno provodili.

Međutim, neki propisi su neučinkoviti i nepotrebni. Provođenje takvih propisa uzrokuje troškove i gubitak vremena poduzećima, obiteljima i administraciji, a istovremeno može i ograničiti rast. Nepotrebna birokracija također stvara veći izazov nego što je to potrebno kod vođenja zaklada, društvenih udruga ili aktivnosti.

Vlada Republike Hrvatske želi osigurati da su svi propisi pravedni i učinkoviti. Ključno za postizanje ovog cilja je osiguravanje da svako ministarstvo koristi procjenu učinaka propisa

Benefits for business and society

Effective RIAs with strong public engagement ensure:

- That all options, including alternatives to regulation are considered, and costs and benefits are evaluated. This makes regulation more effective and reduces the burden on business;
- Transparent decision making process with opportunities for all to engage and feedback;
- Enables more efficient Government;
- Supports innovation and helps markets to function effectively.

The end result is better regulation – intervening only when necessary and reducing the possibility of negative impacts of regulation, for example avoiding unnecessary costs or red tape, and unintended consequences.

Regulatory Impact Assessments

We all come across regulation every day as we go to work, raise and educate our children and access health care and other public services. Regulations are vital to protect us as members of society and ensure that the law is implemented and enforced responsibly.

Some regulations, however, are ineffective and unnecessary. Complying with them costs government, businesses, and families time and money, and can restrict growth. Red tape can also make running charities and community groups more challenging than it needs to be.

The Government of Croatia wants to ensure all regulations are fair and effective. One key tool to achieve this is to ensure that each Ministry does a Regulatory Impact Assessment (RIA) for all new laws.

The purpose is to strike the right balance between protecting our rights, health and safety and freeing us from unnecessary bureaucracy.

(RIA) za svaki propis koji donosi značajnije učinke. Svrha je postići odgovarajuću ravnotežu između zaštite građanskih prava, zdravlja i sigurnosti i smanjenja nepotrebne birokracije. Primjerice, u Ujedinjenom Kraljevstvu, korištenjem procjene učinaka propisa spriječeno je donošenje nepotrebnih propisa o sigurnosti hrane koristeći dobrovoljne kodekse i označavanje hrane kako bi potrošači mogli donijeti bolje informirane odluke.

ALTERNATIVE ZAKONODAVSTVU

BOLJE ZAKONODAVSTVO, BOLJE POSLOVANJE

Propisi koji podupiru ekonomski rast, bitni su za poslovanje. Međutim, opsežan i nepotreban zakonodavni nadzor može gušiti razvoj jer se na taj način gubi vrijeme i novac koji mogu biti uloženi na dobra i usluge, inovacije proizvoda ili u razvoj bolje poslovne prakse. "Loši" ili nepotrebni propisi stvaraju dodatne troškove, novu birokraciju, guše inovacije ili narušavaju slobode djelovanja.

Poslovni sektor, posebice mali i srednji poduzetnici, smatraju da je broj i učestalost izmjena propisa jedan od njihovih najvećih problema, jer uzrokuju troškove s kojima teško izlaze na kraj.

Zašto nam je to potrebno bolje zakonodavstvo?

Bolje zakonodavstvo ne samo što podržava poslovanje, nego štiti socijalni, ekološki i ekonomski razvoj u cilju osiguravanja dobrobiti za obitelji, poduzeća i organizacije civilnog društva. Bolje zakonodavstvo, analiza učinaka propisa i razmatranje alternativa zakonodavstvu potrebne su kako bi Hrvatska bila bolje mjesto za poslovni razvoj.

For example, in the UK RIAs have prevented unnecessary regulations about food safety by using voluntary codes and labelling on food and restaurants to help consumers make more informed choices.

ALTERNATIVES TO REGULATION

BETTER REGULATION, BETTER FOR BUSINESS

Where regulation supports growth, it can be hugely important for business. But extensive and unnecessary legislative control can stifle development by drawing away time and money that could be spent on customer service, product innovation or developing smarter business practice. "Bad" or unnecessary regulation imposes excessive costs, ties people up in red tape, blocks innovation or threatens important freedoms.

The numbers and frequency of new regulation is seen by business, particularly by small businesses (SMEs) as one of its biggest problems – particularly SMEs who can struggle to cope with the cost of change.

Why is this needed in Croatia?

Better regulation not only supports better business but protects the wider social, environmental and economic development that families, businesses and NGOs need to thrive. This is why reducing it is critical to making Croatia the best place for business growth, and why the impact of all regulation should be reviewed, and the alternatives to regulation always considered.

How to assess the impact of regulation

When designing regulations, we need to examine the effect they will have by carrying out a regulatory impact assessment (RIA). RIAs provide the evidence base to help identify which proposals will achieve the government's policy objectives, while minimising costs and administrative burdens on business.

For most new regulatory proposals, Ministries are required to prepare an RIA. These regulatory impact assessments force government ministries to

Kako procijeniti učinak propisa?

Prilikom izrade propisa, moramo analizirati učinak koji će oni proizvesti, putem provođenja procjene učinaka propisa (RIA). RIA pruža uvid u informacije, činjenice i analizu za bolje identifikiranje prijedloga koji postižu ciljeve politike izvršne vlasti, uz istovremeno smanjenje troškova i birokracije za poslovanje.

Za propise koji imaju značajan učinak, potrebno je da ministarstva pristupe izradi dokumenta o procjeni učinaka propisa. Na taj način, ministarstva prolaze kroz proces analize i donose informiranu odluku o propisu i njegovim potencijalnim učincima. To je ujedno i prilika za poduzetnike i druge dionike da iskažu svoje mišljenje i komentare na mogući učinak predložene propisa - i ujedno predlože alternative zakonodavstvu.

Alternativna rješenja zakonodavstvu

Alternative zakonodavstvu trebaju biti sastavni dio predloženih rješenja. Sva ministarstva trebaju razmotriti alternativne zakonodavstvu kod stvaranja javnih politika. U procjeni učinaka propisa, razmatraju se barem dvije alternativne opcije.

Alternative zakonodavstvu uključuju:

Opciju **“ne činiti ništa”** – da li je propis uopće potreban ili se isti cilj može postići s već važećim propisom ili boljom provedbom?

Upotrebu **informiranja i edukacije** s ciljem osvještavanja potrošača da donose informirane odluke. Na ponašanje poduzetnika i potrošača može se utjecati kroz informiranije odlučivanje, neovisne sheme za preporuke, kroz sustav ocjenjivanja, označavanje hrane i sl.

Ekonomski instrumenti mogu se koristiti s ciljem promjene određenog ponašanja na način da se prilagođavaju ekonomski poticaji za poduzeća i građane. Ovaj pristup pruža poje-

think through the consequences of any change. This is also the opportunity for businesses and other stakeholder to have their say and comment on the likely impact of the proposed regulations – and propose alternatives to regulation.

The Case for Alternatives

To address these issues, alternatives to regulation must form part of any proposed solutions. In Croatia all Ministries should consider alternative approaches to achieving their policy outcomes. Wherever possible, at least two alternative options should be considered within all RIA processes.

Alternatives to regulation include:

“Do nothing” – is regulation intervention actually needed or can the same goals be achieved through existing regulation or better enforcement?

Using **information and education** to empower consumers to take their own informed decisions. Business and consumer behaviour can be changed through more informed consumer choice, independent recommendation schemes, ratings systems, food labelling.

Economic instruments can be used to modify behaviour by adjusting the economic incentives facing businesses and consumers. This approach allows individuals to make their own decisions, based on their estimates of whether the benefits of acting in a certain way justify the costs. For example, using taxes (e.g. duty on cigarettes), subsidies, quotas or permits.

Self-regulation is an approach in which industry, a specific occupational group or profession imposes requirements on itself. In essence, rules are developed, administered and enforced by the market, or by their direct representatives.

Codes negotiated with wider interests consist of rules negotiated, or at least discussed between an industry body and government, consumer organisations and other interested parties.

dincima mogućnost samostalnog donošenja odluka koje se temelje na vlastitim procjenama o tome da li se isplati djelovati na određeni način. Primjerice: porezi, subvencije, kvote i dozvole, socijalni transferi, porezne olakšice, trošarine na alkohol i cigarete i sl.

Samoregulacija je pristup kada određena industrija ili profesionalna udruženja postavljaju vlastite norme ponašanja i zahtjeve u svom sektoru. Na taj način stvaraju se dobrovoljna pravila igre od strane onih čije se ponašanje regulira odnosno od strane njihovih predstavnika.

Kodeksi sa širim interesima - podrazumijeva sporazumno dogovorena pravila u industrijskom sektoru između predstavnika sektora i države, odnosno potrošačkom organizacijom te sa drugim zainteresiranim skupinama.

Unilateralni kodeks ponašanja usvaja se od strane pojedinih poduzeća čime se postavlja oblik samokontrole na način na koji se ona odnose prema svojim klijentima. Primjerice, trgovci koji usvajaju lakša pravila za povratak robe za razliku od propisanog minimuma.

Korisničke povelje obuhvaćaju sve aspekte poslovanja pojedinog poduzeća prema svojim klijentima. Mogu podrazumijevati određene razine djelovanja za djelatnosti vezane uz kupce, prekršaje za neispunjavanje standarda i izvještavanje javnosti o poduzetim mjerama.

Dobrovoljni sporazumi su dogovori između poduzeća o promijeni vlastitog ponašanja. Primjerice, smanjenje razine soli u pakiranoj hrani, smanjenje emisija CO2 za automobile.

Koregulacija se razlikuje od samoregulacije po tome što uključuje određeni stupanj uključivanja države. Ostvaruje se kroz postupak savjetovanja, dogovora s izvršnom vlasti na način da se usvoje temeljna prava i obveze kroz propisanu normu. Primjerice, "Tretmani kojima možete vjerovati", obuhvaća nezavisne pruža-

Unilateral codes of conduct are adopted by individual businesses that impose some form of self-restraint on the way they treat customers. Examples include retailers adopting a returns policy that is more generous than the statutory minimum.

Customer charters cover all aspects of an individual business's dealings with its customers. They can encompass defined levels of performance across activities important to customers, penalties where standards are not met and public reporting of performance.

Voluntary agreements are agreements between firms to change their behaviour (eg to add less salt to packaged food, to reduce CO2 emissions on cars).

Co-regulation differs from self-regulation in that it involves some degree of explicit government involvement. For example Treatments you can Trust, covers independent providers of non-surgical Botox and Dermal filler procedures (UK).

Codes of Practice include:

- i. **Statutory Codes** which have a legislative backing. They typically allow, or require, a risk-based, proportionate, targeted and flexible approach to enforcement and compliance.
- ii. **Approved Codes** have a special status which can be used in court. The code provides a "safe harbour" in that complying with it is a defence to a claim.
- iii. **Recognised Codes** have their origins or foundation in statute, but are administered and enforced with no government involvement. For example, professional codes for solicitors via the Law Society (UK).

telje usluga za nekirurški Botox i Dermal filler procedure u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Kodeksi prakse uključuju:

i. **Statutarni kodeksi** imaju utemeljenje u propisu. Kodeksi omogućuju ili zahtijevaju pristup koji se temelji na rizicima, proporcionalnosti i fleksibilnosti za provedbu i suglasnost.

ii. **Odobreni kodeksi** imaju poseban status koji se može koristiti na sudu. Kodeks pruža „sigurnu luku,“ tako da se suglasnost smatra kao obrana za tužbu.

iii. **Prepoznatljivi kodeksi** imaju svoje temelje u statutima, koji se provode se bez uplitanja države. Primjerice, profesionalni kodeksi za pravnike putem Društva pravnika u Ujedinjenom Kraljevstvu.

ZAŠTO SE TREBAM UKLJUČITI?

Ponekad predloženi propisi imaju dodatne troškove koji nisu uzeti u obzir, ili neželjene posljedice koje će utjecati na vas, vašu obitelj ili posao.

Može vam se činiti da predloženi propis nije dovoljno dobro zaštitio vas, vašu obitelj ili vaše poslovanje.

Možda imate ideju o tome kako izvršna vlast može postići iste ciljeve kroz alternative zakonodavstvu - primjerice kroz komunikacijsku kampanju ili koristeći ishode poreza kako bi se promijenilo ponašanje u pitanjima kao što su pušenje na javnim mjestima ili vožnja pod utjecajem alkohola.

Vaše povratne informacije i ideje pomažu izvršnoj vlasti donijeti pravu odluku u rješavanju problema koji utječu na društvo i poslovanje u Hrvatskoj.

WHY SHOULD I GET INVOLVED?

Sometimes proposed regulations may have additional costs that have not been considered, or unintended consequences that will affect you or your family or business.

You may think that the proposed regulation has not gone far enough to protect you, your family or your business.

You may also have ideas about how Government could achieve the same goals through other alternatives to regulation – for example, through a communications campaign or taxes to change public behaviour on issues such as smoking in public places or drink driving.

Your feedback and ideas are essential to help Government make the right choices when trying to solve issues that affect Croatian society and business.

How do I get involved?

All RIAs have a public consultation which can be found at the government e-consultation platform “e-Savjetovanja”.

If you want to get involved, you can comment on individual RIAs online. If this regulation will affect you, your community group, family or your business, provide feedback and propose alternative solutions based on your own experience. Where possible, please use evidence to back up your feedback and proposals to ensure that it is reviewed effectively.

Further information

The coordinator of the Croatian Regulatory Impact Assessment System is the Government Legislation Office (GLO) in cooperation with the Ministries and their designated coordinators. Each Ministry appoints one or more RIA coordinators and their contact details are on the GLO website (zakonodavstvo.gov.hr).

Kako se mogu uključiti?

Dokumenti procjene učinaka propisa mogu se naći na središnjem portalu za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću „e-Savjetovanja“ (savjetovanja.gov.hr).

Ako se želite uključiti, možete to učiniti komentiranjem dokumenata procjene učinaka propisa na „e-Savjetovanja“. Ako popis utječe na vas, vašu zajednicu, obitelj ili posao, pružite povratnu informaciju i predložite alternativna rješenja utemeljena na vašem vlastitom iskustvu. Gdje je moguće, koristite dokaze kako bi vaši komentari i prijedlozi bili utemeljeni i kako bi se na odgovarajući način uzeli u obzir.

Više informacija

Koordinator sustava procjene učinaka propisa u Republici Hrvatskoj je Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske. Ured za zakonodavstvo je stručna služba Vlade Republike Hrvatske koja koordinira proces procjene učinaka propisa u suradnji s ministarstvima i drugim stručnim nositeljima izrade propisa.

Stavko ministarstvo imenuje jednog ili više RIA koordinatora čiji su kontakti dostupni na internet stranicama Ureda za zakonodavstvo (zakonodavstvo.gov.hr).

Projekt je provodio:

Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) i Vlada Republike Hrvatske, Ured za zakonodavstvo

This project was implemented by:

Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) and Government Legislation Office

Ovaj projekt financira Europska unija

This project is funded by the European Union

Vlada Republike Hrvatske Ured za zakonodavstvo

Trg sv. Marka 2, 10000 Zagreb
tel : + 385 1 4569 244
fax: + 385 1 4569 386
e-mail : zakonodavstvo@vlada.hr
web: zakonodavstvo.gov.hr

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU)

Ulica grada Vukovara 284/C, 10000 Zagreb
tel: +385 1 6042 400
fax: +385 1 6042 598
e-mail: info@safu.hr
web: www.safu.hr

Predstavništvo Europske komisije u Republici Hrvatskoj

Ban Centar, Ulica Augusta Cesarca 4-10,
10000 Zagreb
tel: + 385 1 4681 300
fax: + 385 1 4627 499
web: ec.europa.eu/croatia/index_hr.htm

Projekt je započeo 30. travnja 2015. godine i ukupno je trajao šest mjeseci. Ugovorena vrijednost projekta iznosi 250.000 EUR.

The project started on 30 April 2015 and lasted for six months. The total value of the project was EUR 250,000.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost NI-CO i Ureda za zakonodavstvo i ne odražava nužno gledišta Europske unije.

This publication has been produced with the assistance of the European Union. The content of this publication are the sole responsibility of NI-CO and Government Legislation Office and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Više o projektu / Find more about the project:

zakonodavstvo.gov.hr